

Dumonda Alig concernent il rinforzament da las purschidas rumantschas en scolas medias ed en scolas medias spezialisadas

Durant ils proxims onn vegn la Regenza ad elavurar – exequind l'art. 10 da la Lescha davart las scolas medias (LSM) – per l'emprima giada incaricas da prestaziun per las scolas medias privatas dal chantun (q.v.d. tenor l'art. 2 LSM er cun ils gimnasis e cun las scolas medias spezialisadas). Tenor l'art. 3 LSM duai la purschida da scolas medias esser decentrala ed i duain vegnir resguardadas ponderaziuns da la politica da lingua, da la politica regiunala e da la politica economica. En spezial duain – tenor l'art. 3 LSM – vegnir garantidas per scolaras e scolaras da lingua materna rumantscha, tudestga e taliana las medemas schanzas per in access ad ina scolaziun da maturitad. Per rinforzar las purschidas en il rom rumantsch da las scolas medias privatas en l'intschess rumantsch ha la regenza – tenor l'art. 11 al. 2 LSM – da nov la pussaivladad d'obligar las scolas medias da promover spezialmain il rumantsch.

Ultra da quai è la concessiun da las incaricas da prestaziun er ina pussaivladad d'eliminar – en vista a la mancanza eclatanta da persunas d'instrucziun da lingua rumantscha – la cuntradicziun tranter la garanzia tenor l'art. 3 LSM d'ina purschida da scola media decentrala (pia er d'ina purschida da scola media spezialisada) che resguarda ponderaziuns da la politica da linguas, e la prescripziun da l'art. 19 da l'Ordinaziun davart la scola media spezialisada (OSMS) che l'unic lieu da scola per cuntanscher la maturitad spezialisada en pedagogia duai esser la Scola media evangelica Schiers. En il senn da l'art. 3 LSM fissi necessari da sustegnair er en l'intschess rumantsch la pussaivladad da pudair far la maturitad spezialisada en pedagogia, u almain d'extender las purschidas en rumantsch en il rom da la maturitad spezialisada en pedagogia (e dal curs preliminar da la Scola auta da pedagogia). Sco furnituras per scolaras rumantschas e scolaras rumantschs da la maturitad spezialisada en pedagogia ston purschidas decentralas da las scolas medias spezialisadas (certificat da scola media spezialisada en pedagogia) vegnir mantegnidas e rinforzadas en ils intschess rumantschs.

En regard a la concessiun da las incaricas da prestaziun a scolas medias privatas supplitgeschan las sutsegnadras ed ils sutsegnaders la Regenza da respunder las suandantas dumondas:

1. En tge moda e maniera vegn la Regenza a profitar – cun conceder las incaricas da prestaziun a scolas medias privatas en l'intschess rumantsch – da la pussaivladad tenor l'art. 11 al. 2 LSM d'obligar scolas medias da promover spezialmain il rumantsch?
2. Ha la Regenza l'intenziun da metter a disposiziun meds finanzials supplementars per las purschidas da las scolas medias privatas che promovon spezialmain il rumantsch?
3. Co vegn la Regenza a schliar – en vista a la mancanza eclatanta da persunas d'instrucziun da lingua rumantscha – la cuntradicziun tranter la garanzia tenor l'art. 3 LSM d'ina purschida decentrala che resguarda ponderaziuns da la politica da linguas, e la prescripziun da l'art. 19 OSMS che l'unic lieu da scola per cuntanscher la maturitad spezialisada en pedagogia duai esser la Scola media evangelica Schiers?
4. Quant enavant planisescha la Regenza da garantir e da sustegnair er en l'avegnir purschidas da scola media spezialisada decentralas en las regions rumantschas e talianas?

Cuira, ils 11 da favrer 2020

Alig. Zanetti (Sent), Deplazes (Rabius), Atanes, Baselgia-Brunner, Brandenburger, Brunold, Buchli-Mannhart, Cahenzli-Philipp, Cantieni, Casty, Casutt-Derungs, Cavegn, Caviezel (Cuira), Caviezel (Tavau Clavadel), Clalüna, Danuser, Degiacomi, Della Cà, Derungs, Ellemunter, Felix, Gartmann-Albin, Hitz-Rusch, Hofmann, Jenny, Kienz, Kohler, Lamprecht, Maissen, Müller (Susch), Natter, Niggli (Samedan), Noi-Togni, Preisig, Rettich, Ruckstuhl, Rutishauser, Salis, Schmid, Thomann-Frank, Valär, Wellig, Widmer (Favugn), Widmer-Spreiter (Cuira), Costa, Spadarotto, Stieger, Ulber Daniel